

Literární přehled.

Spisy české.

Trska-Schmidt-Svoboda: Příklady k nauce o střelbě. Olomouc. Nákladem vlastním. Stran 176. Cena subskripční (do 1. července 1931) 30 Kč, krámská cena 45 Kč.

Kniha je sbírkou účelně uspořádaných, pečlivě vypracovaných a názornými náčrtů provázených praktických příkladů k jednotlivým článkům nedávno vydaného služebního předpisu D-VII-1 — Nauka o střelbě dělostřelectva. Tento předpis — často nazývaný „evangeliem dělostřelectva“ — je základem dělostřeleckého umění a proto jej musí každý důstojník dělostřelectva dokonale ovládati. Právě vydané příklady usnadňují neobyčejně jeho pochopení a dávají kromě toho důstojníkům stručný a přehledný návod, jak postupovati při řešení různých problémů střelby z děl. Jsou vlastně velmi zhuštěnou treští z příkladů, jaké se řeší ve střelecké škole. Jejich velikou předností je to, že tvoří s „Naukou“ nerozdílný celek a že nutí čtenáře současně sledovati text „Nauky“, neboť se v nich neopakuje jediný obrázek, jediná vysvětlivka, kterou by bylo možno najít v předpise. Proto také jen stať o kotovaných drahách jest opatřena obšírnějším výkladem, který dosud v „Nauce“ chybí; jinak

jsou „Příklady“ psány téměř jen v heslech a jen na nesnadnějším místech jsou stručné vysvětlivky. Při tom jsou však i méně vyspělému dělostřelci dobře srozumitelné. Tím docílili autoři krajního využití objemu knížky při velmi bohatém obsahu. Většina příkladů obsahuje: úkol baterie s podmínkami pro jeho splnění, rozhodnutí velitele baterie, výpočet potřebných hodnot pro střelbu, příklad postupu zastřelení baterie a povely nebo dispozice pro účinnou palbu. I nejvyspělejší dělostřelec najde v „Příkladech“ mnoho novinek, pěkných řešení některých zájemavých problémů a zejména potěší se studiem vzorných rozhodnutí velitele baterie a řešení účinné palby, jež zasluhují zvýšené pozornosti našeho důstojnického sboru. Autoři zamýšlejí pracovati dále na příkladech pro vedení střelby v oddílu, jež slíbili uveřejňovati v našich Dělostřeleckých rozhledech. Doporučujeme „Příklady“ zvláště všem důstojníkům, kteří řídí cvičení v aplikaci nauky o střelbě a kteří se připravují do střelecké školy anebo do různých velitelských kursů, v jejichž praktické části se vyžaduje dokonalá znalost řízení palby dělostřelectva.

Různé zprávy.

Zdokonalení Stokesova moždíře. Dostřel a přesnost zasažení cíle byly v poslední době u Stokesova moždíře, zavedeného ve francouzské, anglické a americké armádě, zlepšením střely a náplně značně zvětšeny. Prachová náplň umožňuje dostřel až do 2000 m proti dosavadním 800 m. Střela má místo 4 křidel 8. Zlepšený moždíř váží 59 kg. Lze jej rozložit na 3 části: podstavec, hlaveň, měřicí přístroje. Náboj váží 3,2 kg a obsahuje 400 g prachu. Konají se pokusy za tím účelem, aby se zvýšil dostřel na 2400 m. Dosud se to podařilo již až na 2300 m. Francouzská armáda bude nyní dále míti ve výzbroji z pěchotních děl 37mm dělo a zdokonalený Stokesův moždíř.

Dělostřelectvo ve Spojených státech. Rozsáhlým budováním letectví v r. 1929 a automobilisováním dělostřelectva nastalo velmi značné snížení početních stavů polních baterií, které neměly často ani nejnutnější počet obsluhy. Proto bylo přistoupeno k snížení početních stavů velitelství 3. dělostřelecké brigády a zrušeno 13 lehkých baterií a 3 muniční kolony. Počet baterií 155mm kanonů a 240mm houfnic byl snížen na jednu baterii pro každou ráži. Mužstvem takto získaným byla doplněna řada lehkých baterií, jež ve

skutečnosti byly jen na papíře. 1 lehký automobilisovaný oddíl přezbrojen na horský (pro Panamu) a 3 lehké oddíly byly přezbrojeny 155mm houfnicemi. Konečný efekt reorganizace značí zvýšení počtu skutečného výcviku schopných baterií o 2 baterie 75mm kanonů a 6 baterií 155mm houfnic. Z přebytku mužstva a nových náborů je možno lépe vybavit spojovací jednotky dělostřelectva a zlepšit tak zejména spojení dělostřelectva s pěchotou. Dělostřelecký materiál je postupně zlepšován podle moderních požadavků. 75mm polní kanon vzor 1897 byl adaptován na vzor 75mm M-I a dosaženo zvýšení dostřelu o 65%; kanon byl opatřen týmž typem lafety jako nová 105mm houfnice, jejíž dostřel je 11 km, váha v palebném postavení 1700 kg. Hrubý 4,7palcový kanon je nahrazován 155mm houfnicí s dostřelem 15 km při váze střely 43 kg. Místo horského kanonu (2,95 palců) vz. 96 je zaváděna 75mm horská houfnice s dostřelem 8 km; v palebném postavení váží 600 kg a je transportována v tandemu nebo na 6 soumarech. Doprovodnými zbraněmi pěchoty jsou 37mm kanon M-I (dostřel 5,500 m, váha střely 0,56 kg) a 75mm minomet (dostřel 1,650 m, váha střely 5,5 kg). 37mm kanon je adaptací téhož kanonu z r. 1916, minomet nahrazuje minomety Stokes. V. K.

Bibliografie.

a) Spisy.

Alvin et André: Les canons en service. Paris 1930.

Ausbildungsvorschrift für die Artillerie. AVA H./4 C. Berlin 1931. (Mittler.) Za 0,70 Mk.

Ausbildungsvorschrift für die Artillerie. H. 3. Bedienung v. 8 cm. M 18 Feldkanone und 10cm H. 14 Feldhaubitze. Wien 1930.

Bojevoj ústav artileriji I./II. Moskva 1930. Str. 224. (Gosizdat.) R 0,90.

Borel: Traité du calcul des probabilités et de ses applications. Tome I., fasc. II. Erreurs et moindres carrées. Paris 1930.

Cours élémentaire d'artillerie anti-aérienne. Vol I./II. Paris 1930.

Das Ehrenbuch der deutschen Artillerie. Bearb. v. Benary. Berlin 1930. Verl. Tradition W. Kolk. Str. 664. Za 45 Mk. Viz rec. Deutsche Wehr, roč. IV., str. 311.; Die schwere Artillerie, roč. VII., čís. 9., str. 136, a čís. 12., str. 177.

Haslam A. D.: Cannon Fodder. War Library, London 1931. Hutschinson. Sh. 3/6.

Hänert Ludwig: Geschütz und Schuß. Nur Ergänzungsheft. Berlin 1930. (Springer.)

Le livre du grade d'artillerie à jour d'après le règlement en vigueur. Paris 1931. (Berger) str. 940. Za 16 fr.